

CRAI Biblioteca de Fons Antic

MEMÒRIA 2021

Introducció

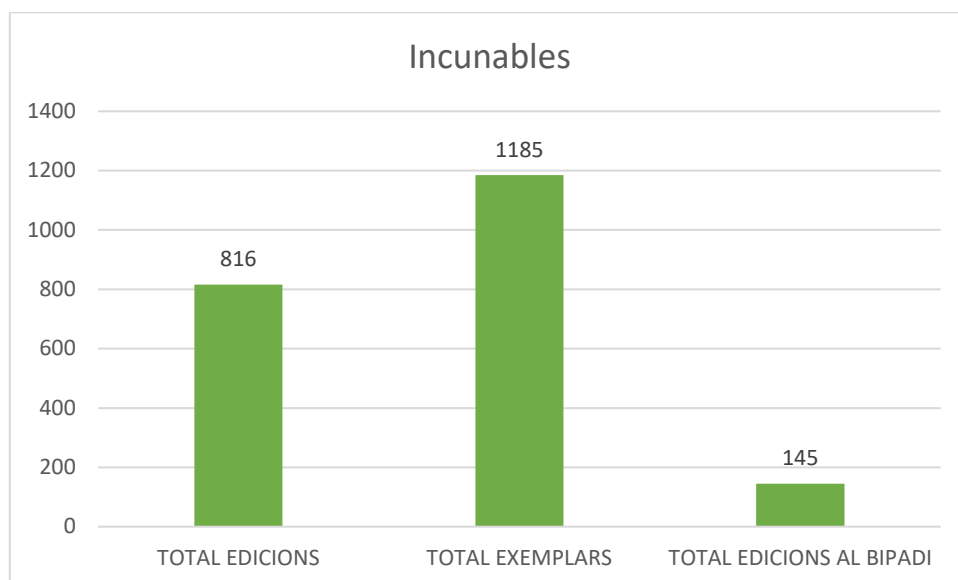
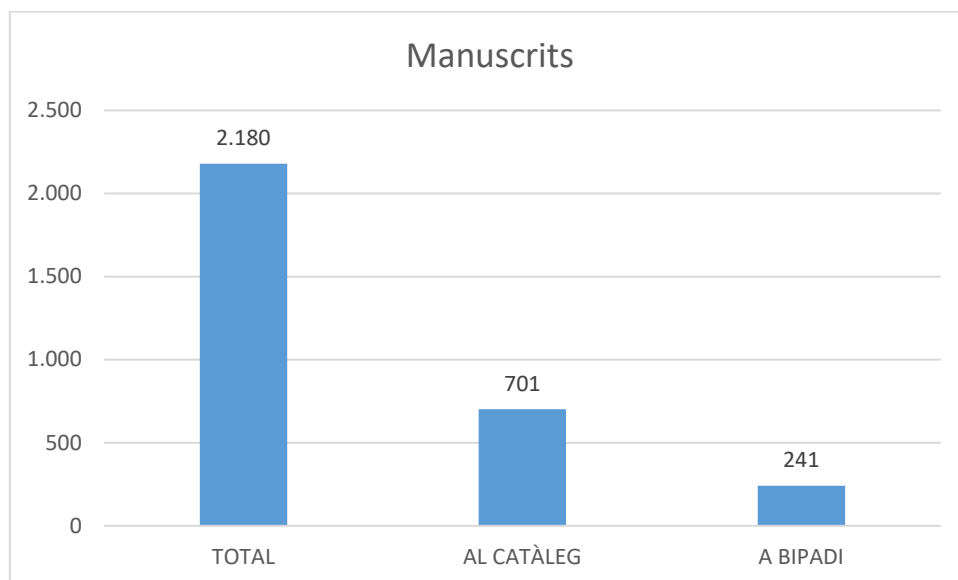
La memòria de l'any 2021 del CRAI Biblioteca de Fons Antic (fins gener de 2022 anomenada CRAI Biblioteca de Reserva) ve marcada pels efectes de la pandèmia que ja van quedar reflectits a la memòria de l'any anterior. Fins el 15 del mes d'octubre del 2021 l'accés a sala per la consulta va ser a través de cita prèvia i de gener fins a aquesta data no es van poder oferir activitats docents ni exposicions presencials. Tot i això, es van oferir sessions virtuals.

De tota manera, tot i les restriccions, podem ressaltar dues dades de rellevant importància. En primer lloc, la migració de les dues bases de dades [Marques d'impressors](#) i [Antics posseïdors](#) cap a la plataforma [Coeli](#) el mes de juny. En segon lloc, l'adopció per part del CSUC d'un nou sistema de gestió bibliotecària, ALMA d'Exlibris, que es va fer públic el mes de juliol. Degut a les proves prèvies i la migració pròpiament dita, hi va haver períodes on el ritme de la catalogació va baixar i inclús parar. Des d'un inici ja es va oferir l'scope de [Cercabib Fons antic](#), que poc a poc s'ha millorat per tal d'oferir una eina específica pel fons anterior a 1820.

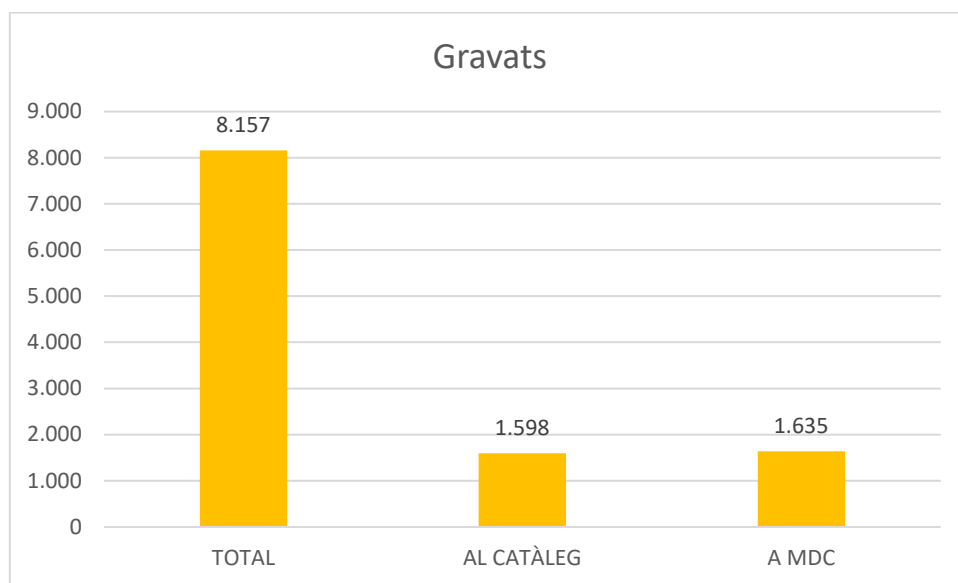
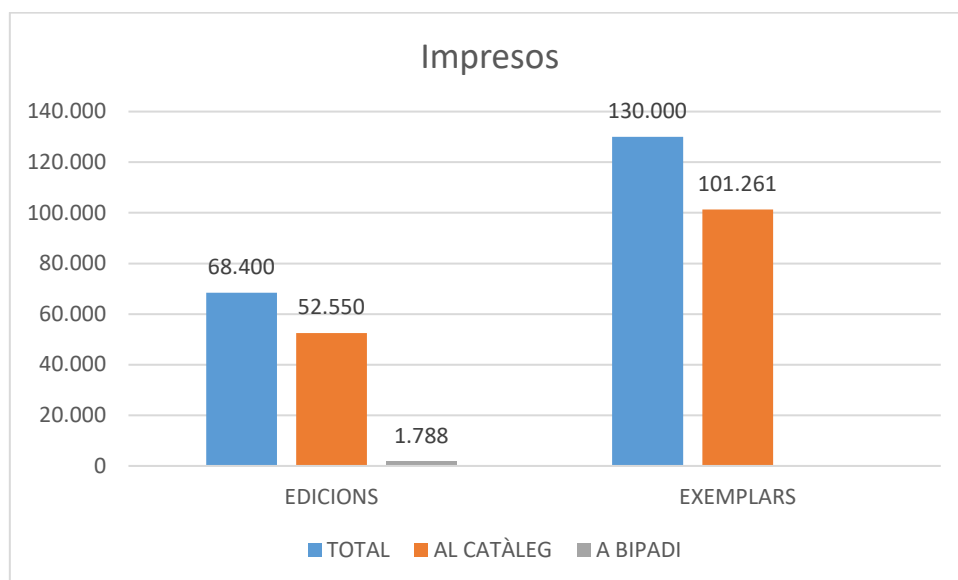
0.	EL CRAI BIBLIOTECA DE RESERVA EN XIFRES	5
1.	SERVEIS A L'USUARI	8
1.1.	Serveis presencials	8
1.1.1.	Consulta a sala.....	8
1.1.2.	Registre de lectors	8
1.1.3.	Recompte d'usuaris	9
1.1.4.	Reprografia.....	9
1.2.	Suport a la docència	9
1.2.1.	Sessions de formació	9
1.2.2.	Pràctiques curriculars i no curriculars	10
1.2.2.	TFGs i TFM's basats en el nostre fons.....	10
1.2.3.	Aprentatge basat en projectes	11
1.3.	Suport a la recerca.....	11
1.3.1.	Nous recursos propis	11
1.3.2.	Participació en projectes externs nous	12
1.3.5.	Publicacions a partir del nostre fons i recursos	13
1.3.4.	Participació dels investigadors al nostre blog	13
1.3.5.	Continguts propis vinculats a recerca publicats al nostre blog	13
1.3.6.	Iniciatives de suport a la recerca a les nostres xarxes socials	14
1.3.7.	Participació del personal a congressos i jornades	14
2.	DIFUSIÓ	15
2.1.	Recursos en línia.....	15
2.1.1.	Pàgina web.....	15
2.1.2.	Biblioteca Patrimonial Digital (BiPaDi)	15
2.1.3.	Mecenes UB.....	15
2.1.4.	Bases de dades	15
2.1.4.1.	Marques d'impressors	15
2.1.4.2.	Antics posseïdors.....	16
2.1.5.	Catàleg.....	17
2.2.	Exposicions.....	17
2.2.1.	Exposicions internes	17

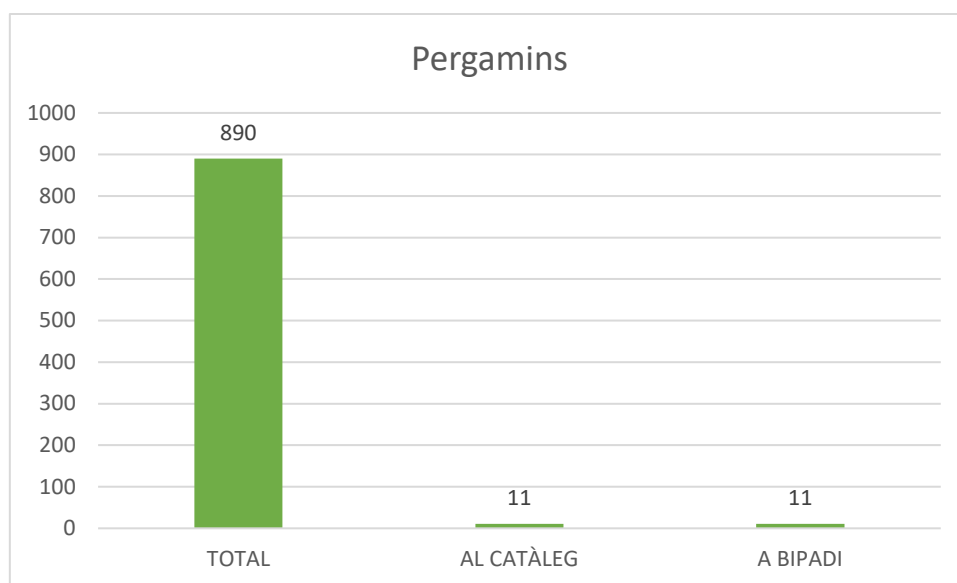
2.2.4. Exposicions externes	18
2.3 Xarxes socials	18
2.3.1. Blog	18
2.3.2. Facebook.....	18
2.3.3. Instagram	18
2.4. Visites de protocol	19
2.5. Presència i contribució del CRAI als mitjans de comunicació	19
3. CATALOGACIÓ	19
3.1 Registres bibliogràfics	20
3.2 Registres d'autoritat.....	20
3.3 Registres d'exemplar	20
4. GESTIÓ DE LA COL·LECCIÓ	20
4.1. Compres.....	20
4.2. Donatius.....	20
5. TASQUES I AFERS INTERNS	21
5.1. Obres i equipaments	21
5.2 Protocols interns	21
5.3. Personal	21
6. ANNEX	22

0. EL CRAI BIBLIOTECA DE RESERVA EN XIFRES*

Tots els incunables es troben catalogats al catàleg en línia

*Les dades varien lleugerament respecte les de l'any 2021 degut a les variants en els recomptes dels dos sistemes de gestió de catàleg que s'han utilitzat (Sierra i Alma) i perquè s'ha optat per arrodonir les xifres dels totals de la documentació encara no catalogada totalment, donada la impossibilitat de donar quantitats exactes.

DADES 2021

CLASSES

Total classes: 45

Total assistents: 658

VISITES PRESENCIALS

Investigadors a la sala de consulta: 342

Documents consultats a sala de consulta: 1695

Visites concertades a la biblioteca: 9

Visitants: 74

VISITES VIRTUALS

Accessos al web del CRAI Biblioteca de Reserva: 22.037

Accessos a la base de dades *Marques d'impressors*: 25.042

Accessos a la base de dades *Antics posseïdors*: 5.029

XARXES SOCIALS

Notícies publicades al Blog de Reserva: 18

Visites al Blog de Reserva: 6648 (mitjana: 18 visites diàries)

Publicacions al compte de Facebook: 370

Seguidors del compte de Facebook: 905 (59 més que l'any passat)

Publicacions al compte d'Instagram: 89

Seguidors del compte d'Instagram: 1.098

Publicacions pròpies al Canal de YouTube: 2 vídeos

Seguidors del compte de YouTube: 62

1. SERVEIS A L'USUARI

1.1. Serveis presencials

1.1.1. Consulta a sala

La consulta a sala des del gener fins el 15 d'octubre es realitza amb cita prèvia.

<i>Tipus de document</i>	<i>Nre. de consultes</i>
Arxiu de la biblioteca	2
Bibliografia	43
Gravat	26
Imprès	1111
Incunable	69
Manuscrit	343
Pergamí	86
Revista	15
Total	1695

1.1.2. Registre de lectors

Lectors nous: 72

Total de lectors (comptabilitzats des de l'any 2008): **1.883**

1.1.3. Recompte d'usuaris

Total d'usuaris durant l'any 2021: 977

Usuaris directes a la sala de consulta: 342

Assistents a classes metodològiques: 418

Assistents a classes a mida: 162

Assistents a la sessió per la Universitat de l'Experiència: 55

1.1.4. Reprografia

<i>Tipus d'encàrrec</i>	<i>Nre. d'encàrrecs</i>
Directament a la biblioteca	29
A través del Préstec Interbibliotecari	48
Autoservei	235
Total	312

1.2. Suport a la docència

1.2.1. Sessions de formació

FORMACIÓ REGLADA :

	Nº DE SESSIONS	Nº D'ASSISTENTS
PRESENCIAL	18	136
VIRTUAL	7	305
TOTAL	25	441

A MIDA:

	Nº DE SESSIONS	Nº D'ASSISTENTS
PRESENCIAL	18	142
VIRTUAL	1	20
TOTAL	19	162

UNIVERSITAT DE L'EXPERIÈNCIA

	Nº DE SESSIONS	Nº D'ASSISTENTS
VIRTUAL	1	55

1.2.2. Pràctiques curriculars i no curriculars**Pràctiques curriculars**

- Clara Iniesta (**Màster de Museologia i Patrimoni Cultural de la UB**). 300 hores. Tutorització al CRAI Biblioteca de Reserva: Gemma Caballer Albareda.

Principals tasques desenvolupades:

- Disseny de l'exposició virtual "Acords sacres i profans: el fons antic de música de la Universitat de Barcelona".

- Marta Insa (**Màster de Biblioteques i Col·leccions Patrimonials de la UB**). 200 hores. Tutorització al CRAI Biblioteca de Reserva: Marina Ruiz Fargas i Núria Cangròs.

Principals tasques desenvolupades:

- Completar els registres d'autoritat d'antics posseïdors amb el camp marc relatiu a la imatge i descripció de la marca de propietat.
- Afegir paginacions i signatures a les notícies breus del catàleg
- Completar paginacions i signatures de registres del CCPBE

Pràctiques curriculars amb centres externs

- Miriam Padullés i Verònica Bobis (Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya). 75 hores cada estudiant. Tutorització al CRAI Biblioteca de Reserva: Neus Verge Arce, Irene Ibern Pintor.

Principals tasques desenvolupades:

Conservació i Restauració de Document Gràfic

1.2.2. TFGs i TFM's basats en el nostre fons**Presentacions a les Facultats amb l'oferta de propostes:**

19 de maig 2021 – presentació TFG al Grau d’Història de l’Art

27 de maig 2021- presentació TFM al Màster Biblioteques i col·leccions patrimonials

12 de novembre 2021 – 5 presentacions de TFG al Grau de Filologia

19 de novembre 2021 – 3 presentacions de TFG al Grau de Filologia

TFG relacionat amb nostre fons:

Joan Luna. *Presència catalana a la desembocadura de l’Orinoco. Conqueridors i frares caputxins entre els segles XVII i XVIII.* Treball Final de Grau. Facultat de Geografia i Història, Universitat de Barcelona, Curs: 2020-2021, Tutor: José Luis Ruiz-Peinado Alonso

TFM relacionat amb nostre fons:

Núria Cangròs. *La Biblioteca de la Casa d’Osuna: una aproximació a partir de les fonts arxivístiques i bibliogràfiques.* Treball Final de Màster. Màster en Biblioteques i Col·leccions Patrimonials, Facultat d’Informació i Mitjans Audiovisuais, Universitat de Barcelona, curs: 2020-2021, Tutor: Jesús Gascón García

1.2.3. Aprenentatge basat en projectes

Col·laboració docent amb l’assignatura “Concepció i disseny de llocs web culturals”, dirigida pel professor Rubén Alcaraz, del **Màster de Gestió de Continguts Digitals de la UB**, on els alumnes van realitzar diferents propostes d’exposició virtual a partir dels materials de l’exposició “Els plaers de mirar”.

1.3. Suport a la recerca

1.3.1. Nous recursos propis

Migració de les dues bases de dades [Marques d’impressors](#) i [Antics posseïdors](#) al software de gestió i difusió documental [Coeli Platform](#) el mes de juny.

1.3.2. S@U, Servei d’Atenció als Usuaris del CRAI UB

13 consultes rebudes i 3 agraïments.

1.3.2. Participació en projectes externs nous

- Es signa un conveni amb revista [Archivoz](#) per la publicació de dos articles l'any de patrimoni del CRAI UB. (Gener 2021)
- S'inicia el projecte de col·laboració entre el CRAI Biblioteca de Fons Antic, el Departament de Ciències Històriques-Musicologia de la Institució Milá i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i el Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona (UB) per explotar el fons musical de la biblioteca. S'elabora un informe del fons i les accions proposades per treballar. (Febrer 2021)
- Projecte de col·laboració entre la Universitat de Barcelona i l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona per potenciar el fons d'al·legacions jurídiques (segles XVII-XVIII) conservades a ambdues institucions. (Maig 2021)
- Participació de Marina Ruiz dins el projecte *Folia recepta. Tras la pista de la literatura perdida: fragmentos de obras medievales romances procedentes de archivos eclesiásticos y de la Inquisición*.
Proyectede I+D+iPID2020-113752GB-100, financiadopor MCIN/AEI/10.13039/501100011033/.
Part del projecte es durà a terme amb partir del fons del CRAI Biblioteca de Fons Antic. (Juny 2021)
- Incorporació de registres del nostre fons a:
[The European Jesuit Libraries Provenance Project](#)

[Memòria Personal](#)

- Es porta a terme la [pàgina web](#) actualitzada dels projectes externs als quals el CRAI Biblioteca de Fons Antic hi és present.

1.3.5. Publicacions a partir del nostre fons i recursos

- Josep Lluís Martos. *Obra en prosa sobre la veríssima immaculada concepció de la Mare de Déu (Valencia, Lambert Palmart, 1488): estudio material de un incunable perdido*. Revista de Literatura Medieval, nº 33, 2021.
- Ezquerro-Esteban, Antonio. “The Music Collection (Ancient Holdings) of the University of Barcelona Library”, *Fontes Artis Musicae*, vol. 68, num 3 (July-September 2021), p. 267-272. [Accessible en línia per als usuaris UB, prèvia autenticació, via [Project MUSE](#)].
- Verger Arce, Neus. “[El patrimonio bibliográfico de la Universidad de Barcelona: la Colección del CRAI Biblioteca de Reserva \(CRAI Biblioteca de Reserva de la Universidad de Barcelona\)](#)”, *Archivos* [en línia], 27 d’abril de 2021. [Consulta: 29 d’abril 2021].

1.3.4. Participació dels investigadors al nostre blog

- [Ecce mulier: el paper de la Maria Magdalena en la història de gènere](#) (10 febrer 2021)
- [A voyage across books: el llibre anglès a l’Espanya del segle XVIII, un nou TFM basat en el nostre fons](#). (15 març 2021)
- [“Bolando tras machorros barbarismos”: un sonet anònim sobre Burchiello amagat al CRAI Biblioteca de Reserva](#) (7 juliol 2021)
- [Llibres que generen llibres \(per a les vacances d’estiu del CRAI Biblioteca de Reserva\)](#) (30 juliol 2021)
- [L’entorn cal·ligràfic, l’essència de la lletra i el Tapís de la Creació de la Catedral de Girona](#) (15 setembre 2021)

1.3.5. Continguts propis vinculats a recerca publicats al nostre blog

- [Nova plataforma per a les bases de dades del CRAI Biblioteca de Reserva : Marques d’impressors i Antics posseïdors](#) (15 juny 2021)
- [La projecció externa del fons del CRAI Biblioteca de Reserva](#) (18 novembre 2021)

- [La Commedia de Dante: una i diverses per a un comiat i una benvinguda](#) (24 desembre 2021)

1.3.6. Iniciatives de suport a la recerca a les nostres xarxes socials

#CFP que inspiren -> visibilitzar fons de Reserva que poden ser objecte de recerca vinculant-los a Call For Papers que difonem a través de les nostres xarxes socials.

1.3.7. Participació del personal a congressos i jornades

- Ruiz Fargas, Marina. « Si este libro se perdiera: hoy y mañana de las procedencias en el fondo antiguo de la Universidad de Barcelona». A: V Encuentro Nacional de Instituciones con Fondos Antiguos y Raros. Biblioteca Nacional Mariano Moreno, Buenos Aires, Argentina, 26 abril 2021.
- Verger Arce, Neus. «Estrategias de difusión del CRAI Biblioteca de Reserva de la Universidad de Barcelona». A: Jornadas de buenas prácticas europeas en patrimonio bibliográfico y documental. CODICIS. 18 octubre 2021.
- Ruiz Fargas, Marina. «Arca y secreto: el «quartet de llibres prohibits» del Convento de Santa Catalina de Barcelona». A: IV Congreso Internacional Sobre Libro Medieval Y Moderno. Saragoss 8-10 setembre 2021.
- Ruiz Fargas, Marina. «La nova web de posseïdors». A: Seminari Les procedències al llibre antic: estudis i projectes. Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals Universitat de Barcelona. 18 novembre 2021.
- Ruiz Fargas, Marina. «La biblioteca del Convento de Santa Catalina bajo el mecenazgo de fray Tomàs Ripoll (1699-1747)». A: Encuentro Memoria Dominicana. Instituto Dominicano de Investigaciones Históricas, 19 novembre 2021.
- Verger Arce, Neus. « Presentació i possibilitats de recerca al CRAI Biblioteca de Reserva». A: TFM. Seminari sobre experiències i bones pràctiques. Màster de Biblioteques i Col·leccions Patrimonials. 27 maig 2021.

2. DIFUSIÓ

2.1. Recursos en línia

2.1.1. Pàgina web

Creació de la pàgina web [Recursos sobre el CRAI Biblioteca de Fons Antic](#) (maig 2021)

Publicació del document [Els fons antics als treballs acadèmics. Algunes recomanacions](#) insertat al final de les pàgines web de cada tipologia documental.

Actualització de la pàgina [Participació del CRAI Biblioteca de Fons Antic en projectes i recursos col·laboratius d'àmbit estatal i internacional.](#) (novembre 2021)

- Accessos a la pàgina en català: 9499
- Accessos a la pàgina en castellà: 10278
- Accessos a la pàgina en anglès: 2260

2.1.2. Biblioteca Patrimonial Digital (BiPaDi)

Documents del CRAI Biblioteca de Fons Antic ingestats : 342

- 4 Noves col·leccions: Guerra del Francès, 1808-1814, Ordes i congregacions religiosos, Epigrafia i Numismàtica, Excavacions arqueològiques, encara per completar amb ítems de fons antic.

2.1.3. Mecenes UB

Tres obres per apadrinar arran de la Campanya de Sant Jordi.

- Pouget, Jean-Henri-Prosper. [Dictionnaire de chiffres et de lettres ornés...](#)
- Homer. [Odisea](#). Llatí i grec.
- Mercuriale, Giovanni. [De arte gymnastica libri sex.](#)

2.1.4. Bases de dades

2.1.4.1. Marques d'impressors

Total de registres d'impressors i imatges de marques d'impressors:

<i>Registres d'impressors</i>	<i>Marques (sense variants)</i>	<i>Imatges</i>
1.824	2.531	3.110

Es realitzen 600 imatges noves de marques d'impressor per substituir les antigues que estaven sense regle i en blanc i negre.

Consulta des de gener fins a juny:

<i>Tipus de consulta</i>	<i>Nre. de consultes (de gener a juny)</i>
Des d'ordinadors de la UB	2289
Des de fora	8116
Total	10405

Consulta des del juny al desembre 2021. Dades de google analytics de COELI:

	Visualitzacions	Usuaris
Català	12.726	1.063
Castellà	2.469	570
Anglès	898	158
Total	16.093	1.791

2.1.4.2. Antics posseïdors

<i>Registres d'antics posseïdors</i>	<i>Marques</i>	<i>Imatges (marques i portades)</i>
642	774	1156

Registres d'autoritat nous: 74

Imatges noves: 72

Consulta des de gener fins a juny:

<i>Tipus de consulta</i>	<i>Nre. de consultes</i>
Des d'ordinadors de la UB	319
Des de fora	1198
Total	1517

Consulta des del juny al desembre 2021. Dades de google analytics de COELI:

	Visualitzacions	Usuaris
Català	2.716	497
Castellà	882	327
Anglès	88	37
TOTAL	3686	861

2.1.5. Catàleg

Amb la implementació del nou sistema ALMA, l'eina de descoberta general és el [Cercabib](#) i s'ofereix un portal específic per al fons antic, el [Cercabib Fons Antic](#). A la seva pàgina inicial recull els principals enllaços del CRAI específics del fons patrimonial i la seva cerca queda delimitada pels documents anteriors a 1821 així com a tots els ítems de BiPaDi.

2.2. Exposicions

2.2.1. Exposicions internes

Tot i que no hi ha hagut exposicions internes, els períodes en els quals les vitrines de l'espai expositiu no estaven ocupades, es van mostrar exemplars d'Edicions UB relacionats amb el nostre fons (facsimils i el volum de Tresors de la UB), així com algunes de les darreres adquisicions de fons modern.

2.2.4. Exposicions externes

[Alimentar Barcelona. Ciutat, proveïment i salut.](#) MUHBA. 16 d'octubre de 2021 fins el 15 d'octubre de 2022

[Mart. El mirall vermell.](#) CCCB. 25 de febrer fins a l'11 de juliol de 2021.

2.3 Xarxes socials

2.3.1. Blog

- Notícies noves: 18
- Visites: 6648 (mitjana: 18 visites diàries)
- Visitants: 3114
- Visites per visitant: 2,07
- «M'agrada» totals: 23
- Comentaris: 11
- Subscriptors: 150

2.3.2. Facebook

- Publicacions anuals: 370
- Seguidors: 905 (59 més que l'any passat)
- Publicacions del compte compartides: 176

2.3.3. Instagram

- Publicacions: 89
- Històries: 116
- Seguidors: 1098 (185 més que l'any passat)
- Cops que s'han desat les publicacions: 144
- Comentaris: 305

2.3.4. Canal Youtube

Publicació de nous vídeos propis:

- [Reconstruyendo una biblioteca particular: los libros de la Casa de Osuna. Grupo Patrimonio de REBIUN.](#)

Seguidors: 62

Canals subscrits: 13

2.4. Visites de protocol

Visites concertades a la biblioteca: 9

Total d'assistents: 75

Destaquem les tres visites del nou equip rectoral d'inici del mes de març, així com les de les professionals en llibre antic Simona Inserra de la Universitat de Catània i Maya Feile Tomes de la Universitat de Cambridge.

2.5. Presència i contribució del CRAI als mitjans de comunicació

Gaillard, Valèria. “Neus Verger: «[El llibre antic s’ha de veure com a testimoni de la història](#)»”, Catorze.cat [en línia], 27 d’abril de 2021. [Consulta: 29 d’abril de 2021].

3. CATALOGACIÓ

Implementació del nou sistema ALMA. Del 18 de juny fins el 20 de juliol no es pot catalogar.

- S’han continuat catalogant impresos del segle XVII, els donatius i manuscrits.
- Ha continuat la reconversió del Catàleg cedulari i calaixos de fotografies. Registres bibliogràfics amb nota 500 *Catalogat sense document*: 464
- Tres persones de PT donen suport amb la catalogació de fons antic un dia a la setmana
Nombre de Registres Bibliogràfics: 168
- S’ha continuat oferint suport al catàleg de Patrimoni Bibliogràfic del CCUC per portar a terme comprovacions de llibres i revisions de 001, per tal de fer associacions correctes.
- El professor Miquel Seco continua amb la tasca iniciada de rastreig de llibres interessants (de física, química i altres troballes) dels catàlegs manuals com a pas previ a la catalogació d’obres singulars.

- Un becari de PT ha treballat en la transcripció dels gravats no catalogats a partir del llibre de registre digitalitzat. Ha arribat fins el 2.1014.

3.1 Registres bibliogràfics

Nous registres de fons antic: 257

3.2. Registres d'exemplar

Nous registres d'exemplar de fons antic: 789

3.3. Registres d'autoritat

Nous registres d'impressors: 159

Nous registres de posseïdors: 83

4. GESTIÓ DE LA COL·LECCIÓ

4.1. Compres

Llibres de fons modern comprats mitjançant el Programa Informàtic de Gestió d'Adquisicions: 24

4.2. Donatius

Llibres moderns donats al CRAI Biblioteca de Reserva: 32

Llibres antics donats al CRAI Biblioteca de Reserva: 32 títols (José Carlos Alonso Duat, Francisco Lafarga i David Barrass)

Es dona al CRAI Belles Arts la col·lecció d'exlibris del segle XX de la col·lecció de gravats amb números de registre: R.7927-R.7977: Donació Hereus Rafael Patxot i Jubert; R.8069-R.8089: Donació de Dolors Lamarca.

5. TASQUES I AFERS INTERNS

5.1. Obres i equipaments

- Es col·loquen 800 peces de PVC pels finals d'estanteries del dipòsit
- Es protegeixen 208 llibres amb caixes de conservació
- Es segueixen posant proteccions amb cartrons neutres als llibres amb encuadernacions malmeses (becaris i pràctiques Aiguablava)
- Instal·lació filtres protectors de llum a les tres taules vitrines i a un finestral de la sala Piferrer
- Es compren tres pantalles de PC
- Neteja del segon pis del dipòsit i de la galeria de la sala de manuscrits
- Neteja de la primera galeria de la Biblioteca de Lletres (ACCIONA)
- S'han posat encuadernacions soltes de pergamí de les golfes en 40 caixes de plàstic
- Noves encuadernacions pels 11 volums de *Catalogue of Books Printed in the XVth Century Now in the British Museum*. London: The Trustees of the British Museum, 1962. Print. Signatura: B-37/5/1-11
- Es prepara el bucle dels diferents vídeos de la Biblioteca per posar-los a la pantalla de la sala Piferrer.

5.2 Protocols interns

Supressió de les pàgines de la intranet dedicades a la catalogació. Tota la informació es troba integrada a les pàgines de catalogació de PT.

Nou fitxer excel a la unitat t dins la carpeta de restauració amb tres pestanyes: candidats, restaurats i en procés. S'esborra la pàgina de la intranet de restauració.

5.3. Personal

L'1 de juliol s'incorpora la Núria Cangròs en horari de tarda, en el lloc de la Rosa Oliva (interina), que va ocupar la de la Teresa Palacín.

6. ANNEX

Evolució de les dades del CRAI Biblioteca de Reserva:

